

JUNGTINĖS (MUITINĖS ATSTOVŲ IR SIUNTŲ VEŽĖJŲ) DARBO GRUPĖS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-07-28 Nr. 5BE-

Vilnius

Posėdis įvyko 2021-07-23 13 val. TEAMS priemonėmis.

Posėdžio pirmininkas Laimis Žlabys

Posėdžio sekretorė Virginija Paulionienė.

Dalyvavo:

Muitinės departamento (toliau – MD) generalinio direktoriaus 2021 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 1B-386 sudarytos darbo grupės nariai: S. Cirtautas, G. Banaitytė, J. Dukavičius, R. Kraunaitytė, G. Smaliukas, M. Stravinskė, L. Petronienė, T. Eidikas, V. Daugėla, M. Makauskas.

Kviestieji asmenys: D. Žvironas MD generalinis direktorius, J. Miškinis ir V. Paigozinas MD generalinio direktoriaus pavaduotojai, D. Smalinskas Valstybinės kalbos inspekcijos viršininko pavaduotojas, D. Žemaitis Valstybinės kalbos inspekcijos teisininkas, V. Raginis Kauno TM direktoriaus pavaduotojas, T. Banelis MISC direktorius, E. Šilanskienė Vilniaus TM direktoriaus pavaduotoja, N. Motiejūnaitė MD Muitinės procedūrų skyriaus vedėja, A. Buikienė MD Muitinės procedūrų skyriaus vyr. specialistė, Š. Avižienis MD Muitų politikos skyriaus vedėjas, M. Krikščionaitis Muitinės informacijos skyriaus vedėjas, V. Volungevičius MD Komunikacijos skyriaus vedėjas, A. Grinevičiūtė Muitinės informacijos skyriaus vyresnioji patarėja, S. Papiliauskas Muitinės informacijos skyriaus vyr. specialistas, H. Rukšėnienė Komunikacijos skyriaus patarėja, V. Guobytė Muitinės departamento Muitinio įvertinimo skyriaus vedėja, J. Mikšienė Muitinio įvertinimo skyriaus vyresnioji patarėja, R. Petkevičiūtė MD Muitų politikos skyriaus vyr. specialistė, V. Mickienė MD Tarifų skyriaus vedėja, R. Okaitė Vilniaus TM Oro uosto posto viršininkė, D. Žemgulienė MD administratorė referentė, V. Žvikas DHL Lietuva UAB atstovas, D. Jankauskaitė, M. Mišeikienė, S. Razmus UAB „Omniva“ atstovai, P. Banyš UAB „DPD“ atstovas, T. Drunga, M. Sirutavičius, M. Kalinauskas, V. Keršpyla, S. Ramanauskienė AB Lietuvos pašto atstovai, A. Sabaliauskas UAB Trevio atstovas.

DARBOTVARKĖ:

1. Aptarti galimybes leisti siuntų vežėjams teikiamose muitinės deklaracijose deklaruoti prekių aprašymus originalia kalba (anglų kalba), nurodyta komerciniuose dokumentuose, neverčiant į valstybinę kalbą.
2. Einamieji klausimai.

SVARSTYTA. Aptarti galimybes leisti siuntų vežėjams teikiamose muitinės deklaracijose deklaruoti prekių aprašymus originalia kalba, nurodyta komerciniuose dokumentuose, neverčiant į valstybinę kalbą.

L. Žlabys susitikimo pradžioje dalyviams pristatė svečių Donatą Smalinską Valstybinės kalbos inspekcijos viršininko pavaduotoją ir pasiūlė dalyviams užduoti klausimus, susijusius su galimybe deklaruoti muitinei siuntose esančių prekių aprašymus ne valstybine kalba.

N. Motiejūnaitė trumpai pristatė šiuo metu esančią situaciją ir muitinės reikalavimų, teikti duomenis valstybine lietuvių kalba, teisinį pagrindą ir paprašė D. Smalinską pateikti nuomonę dėl galybės tenkinti verslo atstovų reikalavimą leisti siuntose siunčiamų prekių aprašymus deklaruoti ne valstybine lietuvių kalba (dažniausiai anglų kalba).

D. Smalinskas priminė Lietuvos Respublikos Konstitucijos 14 straipsnį, kuriame įtvirtintas lietuvių kalbos statusas ir, kad visi žingsniai susiję su lietuvių kalbos naudojimu vienoje ar kitoje

veiklos srityje turi būti teisiškai pagrįsti. Atkreipė dėmesį į tai, kad iki įsigaliojimo naujoms siuntų deklaravimo tvarkoms, būtina buvo numatyti ir atlikti darbus susijusius su lietuvių kalbos naudojimu, deklaruojančioms muitinei duomenis apie prekes, esančias siuntose. Taip pat atkreipė dėmesį, kad ne nuo Valstybinės kalbos inspekcijos ar kitos valstybės institucijos norų priklauso kokia kalba deklaruoti muitinei prekes ir pabrėžė, kad Valstybinės kalbos įstatyme suformuluotas reikalavimas visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms dokumentus tvarkyti valstybine lietuvių kalba. Norėdamas labiau suprasti aptariamą problemą, svečias paprašė informuoti apie deklaravimo apimtis.

N. Motiejūnaitė atsakydama į Valstybinės kalbos inspekcijos atstovo klausimą pateikė informaciją apie įforminamų siuntų apimtis ir atkreipė dėmesį į prekės aprašymo svarbą, norint teisingai apskaičiuoti importo mokesčius bei taikyti draudimus ir apribojimus prekėms. Taip pat informavo, kad muitinei prekės deklaruojamos pagal prekių nomenklatūrą, kurioje prekių aprašymai yra pateikti ir lietuvių kalba. Pateikė pavyzdžių apie deklaruojamų prekių aprašymą ir jame esančių simbolių skaičių.

L. Petronienė pateikė nuomonę, kad prekės identifikuojamos ne pagal prekės aprašymą, o pagal šešių ženklų prekės kodą, kuris yra privalomas deklaruojančioms mažos vertės siuntas ir kad Pasaulio muitinių organizacijos šalys narės yra sutarusios prekių aprašymams naudoti tą kalbą, dažniausiai anglų, kuria yra išrašyti siuntas lydintys dokumentai. DHL atstovė atkreipė dėmesį, kad tos šalys (pvz. Estija), kurios netaiko tokių griežtų reikalavimų valstybinės kalbos naudojimui kaip Lietuva, leidžia siuntose esančių prekių aprašymus deklaruoti ta kalba, kuria išrašyti lydintys dokumentai, dažniausiai anglų kalba ir tai sumažina našta verslui.

M. Stravinskė, pritardama DHL atstovės pateiktai informacijai ir nuomonei, informavo, kad, taikant specialią nuotolinės prekybos apmokestinimo schemą (IOSS), vežėjas turi pareigą deklaruoti siuntas muitinei ir kad prekių aprašymų vertimas į valstybinę kalbą yra papildoma našta verslui.

V. Mickienė akcentavo tikslaus prekių aprašymo svarbą ir kad ne visais atvejais vien tik iš kodo įmanoma identifikuoti prekes, kadangi yra tokių KN pozicijų, kai prekės aprašymas yra „kiti...“, todėl esant tokiems atvejams, tam tikrų muitinei pavestų funkcijų vykdymas bus neįmanomas.

D. Smalinskas atkreipė dalyvių dėmesį, jog Valstybinės kalbos inspekcijos tikslas, saugant lietuvių kalbą, nėra sukurti tokias sąlygas ir padaryti taip, kad veiklos vykdymas būtų kuo sunkesnis. Kad kuo labiau įsigilintų į problemą, verslo atstovams buvo pateiktas klausimas, kiek sutrumpėtų siuntos pristatymo klientui, jeigu nebūtų reikalavimo muitinei deklaruoti prekių aprašymus valstybine kalba.

L. Petronienė ir M. Stravinskė apibūdino situaciją, kaip prekės iš operatorių sistemų automatiškai būtų deklaruojamos į muitinės sistemas, jeigu nereikėtų prekių aprašymų versti į valstybinę kalbą. Atkreiptas dėmesys, kad verslas prašo leisti neversti prekių aprašymų tik tokiais atvejais, kai yra deklaruojamos mažavertės siuntos. Verslo atstovės paminėjo atvejus, kai tiek VMI tiek Lietuvos muitinė priima dokumentus nagrinėjimui ir leidžia deklaruoti (teikiant žodines deklaracijas) prekes ne valstybine kalba. Išsakyta nuomonė, kad kai prekių deklaravimo procese dalyvauja praktiškai tik sistemos, muitinė galėtų leisti deklaruoti prekių aprašymus nurodytus lydinčiuose dokumentuose, kadangi vertimai padaryti techninėmis priemonėmis (*Google translate*) būna nekorektiški ir tai yra didesnis nusikaltimas valstybinei kalbai, nei leidimas deklaruoti siuntas originalia dokumentuose nurodyta kalba (dažniausiai anglų kalba). Atkreipė dėmesį į poreikį būti lankstesniems šiuolaikinėje rinkoje.

Š. Avižienis, reaguodamas į M. Stravinskės pasisakymą dėl galimybės, deklaruojančioms prekes žodžiu, naudoti muitinės pareigūnui ir asmeniui priimtina kalbą, patikslino, kad žodžiu deklaruoti prekes gali ir kitos valstybės asmuo, todėl yra teisiškai reglamentuotas prekių deklaravimas žodžiu ne valstybine kalba. Primindamas Valstybinės kalbos įstatymo 4 str. nuostatas, pasiūlė atskirti norus ir pareigas, kurios yra teisiškai reglamentuotos. Vienas iš pagrindinių reikalavimų asmenims, deklaruojančioms duomenis muitinei, yra teisingų ir išsamių duomenų deklaravimas muitinei ir atsakomybė už nekorektiškų duomenų pateikimą. Vienintelis palengvinimas deklaruojančioms mažavertės siuntas muitinei tai yra reikalaujama pateikti mažiau duomenų. Pažymėjo, kad iš turimų muitinėje duomenų galima teigti, kad deklarantai iki liepos 1 d. nepasiruošė tinkamai vykdyti savo pareigas, t. y., tinkamai deklaruoti prekių aprašymus valstybine kalba. Muitinės atstovas pateikė pristatymą, įrodantį nekorektiškų duomenų deklaravimą muitinei. Pasiūlė deklarantams imtis priemonių, kurios

užtikrintų kokybišką muitinės deklaracijų parengimą ir kad teikiamų muitinei duomenų kokybė būtų užtikrinta. Š. Avižienio nuomone Muitinės departamentas turėtų raštu informuoti deklarantus apie nekokybiškai parengtas muitinės deklaracijas, pareikalauti pateikti (pristatyti) priemones, kurių bus imtasi, kad užtikrintų kokybišką muitinės deklaracijų parengimą ir priminti dėl galimybės taikyti veiksmingas teisines priemones.

J. Dukavičius pritardamas V. Mickienės ir Š. Avižienio pateiktai informacijai apie prekės aprašymo svarbą, atkreipė verslo atstovų dėmesį, kad KN šešių ženklų prekės kodas ir prekių aprašymas yra tiesiogiai susiję ne fiskaline funkcija, bet su apribojimų ir draudimų taikymu.

T. Eidikas ir T. Drunga išreiškė vieningą nuomonę dėl prekių, esančių mažavertėse siuntose, galimybės deklaruoti aprašymus anglų kalba, ko pasėkoje išvengtume nekorektiškų duomenų pateikimo muitinei, o iš anglų kalba pateikto aprašymo muitinė tikrai turėtų galimybę identifikuoti prekes ir užtikrinti muitinės kontrolę.

V. Guobytė, papildydama muitinės atstovų pasisakymus, priminė koks prekių aprašymas yra svarbus, užtikrinant prekių muitinės vertės nustatymą, taikant antrinius muitinio įvertinimo metodus ir vykdant prekių muitinės vertės kontrolę.

M. Krikščionaitis atkreipė Lietuvos pašto atstovės dėmesį, kad muitinė priima dokumentus nagrinėjimui ne valstybine kalba, kol deklarantas sutinka su muitinės sprendimu. Jeigu muitinės sprendimas apskundžiamas, deklarantai privalo pateikti visų dokumentus vertimus į valstybinę kalbą.

T. Drunga atkreipė dėmesį, jog apie 80 proc. smulkių siuntų įsigyjama taikant specialią nuotolinės prekybos apmokestinimo schemą (IOSS), kurios pagrindinis tikslas užtikrinti greitą atsiskaitymą ir PVM sumokėjimą Europos Sąjungos mastu.

D. Žvironas akcentavo prekių aprašymo aktualumą visais muitinės egzistavimo laikais ir kad šios dienos susitikimo tikslas pirmiausiai yra valstybinės kalbos naudojimo galimybės, deklaruojant smulkias siuntas muitinei ir išreiškė viltį, kad šios dienos diskusija tęsis ateityje ir kreipėsi į Valstybinės kalbos inspekcijos atstovus nuomonės ir patarimo, kuria kryptimi turėtų tęstis pradėta diskusija.

D. Smalinskas patarė visų nesutarimų tarp verslo ir muitinės šaltiniu nelaikyti kalbos ir tikrai suprantantis kalbos svarbą muitinės veikloje. Svečias išvelgė darbo organizavimo trūkumus, o ne vien tik valstybinės kalbos naudojimo problemas. Valstybinės kalbos inspekcijos atstovas pasiūlė nenuėiti lengviausiu keliu atsisakant valstybinės kalbos naudojimo, deklaruojant smulkias siuntas ir pasiūlė verslo atstovams kūrybiškai spręsti prekių aprašymų vertimo organizavimą. Susitikimo dalyvius patikino, kad Valstybinės kalbos įstatyme tikrai nebus padaryta išimtis Lietuvos muitinei leisti tvarkyti dokumentus ne valstybine kalba. Pasiūlė ieškoti galimybių organizuoti kokybiškus prekių aprašymų vertimus.

D. Žvironas padėkojo svečiui ir išreiškė viltį, kad su Valstybinės kalbos inspekcijos specialistais bus galima rasti kompromisinį sprendimą, nepažeidžiant teisinių reikalavimų.

Š. Avižienis pakomentuodamas pašto atstovų pasisakymą, kad muitinei neturėtų būti sunku identifikuoti prekes pagal KN šešių ženklų kodą, kadangi internetinėje erdvėje galima rasti išsamius prekių aprašymus ir prekių vaizdus, patikino, kad tai padaryti muitinei būtų nesunku, tačiau ši pareiga yra deklarantų. Atkreiptas dėmesys, kad muitinės pareiga užtikrinti teisingą prekių deklaravimą nepriklausomai nuo siuntos vertės ir kad muitinė neturi teisinio pagrindo diferencijuoti deklarantų, pagal deklaruojamų siuntų vertę, t. y. visas siuntas deklaranto pareiga deklaruoti korektiškai ir teisingai.

L. Žlabys pasiteiravo Valstybinės kalbos inspekcijos atstovo ar yra žinomas Europos Sąjungos mastu tinkamas nemokamas vertimo įrankis.

D. Smalinskas patikino, kad atsiųs nuorodą į L. Žlabio e. pašta.

L. Žlabys padėkojo Valstybinės kalbos inspekcijos atstovui.

N. Motiejūnaitė pakomentavo kaip sprendžiamos problemos, susijusios su žinučių gavimu. Įvardijo pasitaikančias deklaravimo klaidas (nurodytas prekių kodas, kurio nėra KN, vertė nurodoma 0 Eur, neteisingai naudojami procedūrų kodai ir kt.) ir atkreipė dalyvių dėmesį, kad pakartotinai duomenys muitinei turi būti teikiami pataisyti.

L. Petronienė atkreipė dėmesį, kad dėl IOSS numerio nurodymo ant popierinių dokumentų gali kilti apgaulės ir išreikšė nuomonę, kad šis kodas (numeris) turėtų būti nurodomas tik ant elektroninių dokumentų.

N. Motiejūnaitė pritarė DHL atstovės nuomonei.

V. Mickienė pasiteiravo verslo atstovų kaip sekasi spręsti problemą dėl svorio nurodymo prie kiekvienos siuntoje esančios prekės, kadangi tai yra svarbi informacija muitinei.

L. Pertonienė informavo, kad klausimas atviras, kol kas nepavyko išspręsti.

L. Žlabys pateikė statistinius duomenis apie įformintas siuntas muitinėje. Aptartos kito susitikimo galimybės. Pritarta generalinio direktoriaus pasiūlymui organizuoti susitikimus kiekvieną penktadienį.

NUTARTA. Rezervuoti laiką sekančiam galimam susitikimui (jei to prireiktų) 2021 m. liepos 30 d. 13:00 val. ir numatyti reguliarių (planinių) susitikimą 2021 m. rugpjūčio 6 d. 13:00 val.

Posėdžio pabaigoje buvo užduoti techninio pobūdžio klausimai į kuriuos buvo atsakyta. Buvo nuspręsta kai kurių techninio pobūdžio klausimų sprendimui yra reikalinga organizuoti atskirus Darbo grupės susitikimus.

Posėdžio pirmininkas

Laimis Žlabys

Posėdžio sekretorė

Virginija Paulionienė